



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Baptismate Paschali Et Origine Ac Ritv Consecrandi Agnos Dei Liber

Panvinio, Onofrio

Romae, 1656

Capvt Vndecimvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11287

repressa sunt, ac contusa, & profana, superstitionisquè amuleta, eorumquè abusus penitus exoleuerunt cedente Cacodæmone potentia Diuinæ, & discussis, fugatisquè præstigijs vanis, quibus tamquam offusa caligine ille humanis mentibus illudebat, ob splendorem irradiantem e Rationali veritatis, & doctrinæ, ex Agno nempe viuo cereorum Agnorum exemplari.

CAPVT VNDECIMVM.

O Pinati sunt alij Agnum Dei fuisse apud Christianos symbolum, & typum, seu figuram Agni Paschalis, quem solemnibus cū cæremonijs comedebant Hebræi, sicuti præscriptum erat c. 12. Exodi. Hos inter existit R. P. Vincentius Bonardus Ordinis Prædicatorum, cuius opus de Agnis Dei Italico conceptum idiomate, & editum Romæ anno 1586. in quarto, versumquè in Gallicum prodijt, & Lugduni anno 1603. in octauo; eratquè in Bibliotheca Cordesiana: Hic vero ad Episcopatum Hieracensem deinde prouectus est: Antonius Marsilius Columna Salernitanus Archiepiscopus sect. 3. Hydragiol. Benedictiones recensens, quibus Ecclesia vtitur ad sanctificationem, eiusque vim per Diuini auxilij imploratio-

rationem, adnumerat illis Benedictionem Agnorum e cereo Paschali à Romano Pontifice diffundi solitam, & istum Bonardum eorum originem disertè persequutum affirmat; Prætereà contendit Bonardus cereum Paschalem typum esse columnæ, quæ noctu deduxit Israelitas in solitudine, igneaquè præiuit, uti narratur c. 13. Exodi, exponitquè Amalarius c. 18. de Diu. Offic. & videtur alludere Præfatio, quam canit in Ecclesia Diaconus cereo Benedicens hisce verbis, *Sed iã columna huius præconia nouimus, quam in honorem Dei rutilans ignis, accendit.* Obseruat verè R. P. Raynaudus haud solitam Ecclesiam ritus Iudæorum, vel facta recolere, neque Cæremonias Ecclesiæ typos esse Cæremoniarum Synagogæ certum est, cum ipso in primo Concilio ab Apostolis habito Hierosolymis Actorum c. 16. iugum illud impositum populo duræ cervicis excutiendum, nec ab hominibus bonæ voluntatis, quibus in ortu Christi pacem nuntiarant Angeli, ferendum illi censuerint c. 2. ad Galat. cumque omnia Israelitis contingerent in figura, significarentquè potius res à Christo gerendas, & portenderent Ecclesiæ mysteria: notat Genebrardus Archiepiscopus Aquësis Psal. mos plerosque inscriptos *εἰς τὸ πλὸς* ad finem, referri ad Ecclesiam, siue ad tempora Christi,

H 2 quæ

quæ appellantur à S. Ioanne epist. I. c. 2. nouissima, quia his nulla successura sunt, & in ipsis erit consummatio. lxx. Interpretes perpetuò reddiderunt, ad mysterium; in tit. Psal. 4. Rabbi Kimhi, ad futurum venire, seu ad Messiaë sæculum, deque vocatione gentium Theodoretus in c. 17. explanat. Christus profectò τέλος fuit, & πλήρωμα, seu plenitudo, & finis legis, e S. Paulo ad Roman. c. 10. ad quem, uelut ad centrum lineæ concurrunt ductæ à circumferentia; ita paginæ omnes, actusquæ antiqui foederis contenderunt, idque Christus Dominus insinuauit c. 16. S. Matthæi, & c. 5. S. Lucæ. dum ait: *Iota unum, aut unus apex non præteribit à lege donec omnia fiant*, & sæpius legitur in Euangelio, ut complerentur Scriptura, Cereus autem Paschalis Sabbato sancto sacratu, & Benedictus designat Christum electos deducentem ad cælestem Beatitatem, uti iam insinuauimus. Quamobrem labat hinc quoque ratio, quam afferunt illi, qui putant Agnos cereos effictos, ut essent iuge, ac quotidianum Baptismi Christiani monumentum, quia immerguntur Agni, quemadmodum cereus Paschalis, & in aquam demittuntur ad Baptismum Hebræorum *sub Moysse in nube, & in mari*, de quo loquitur Apostolus 1. ad Corinth. c. 10. adumbrandum, quæ fuit opinio Honorij Augusti-

sup

gusto-

gustodunensis lib. 3. Gemmæ c. 102. referente Raynaudo ; nam ex ipso Apostolo euincitur illa *Hebræis in figura nostrum facta esse, umbramquæ habebat lex futurorum bonorum* siue Christi c. 10. ad Hebræos. Honorius verò ille, qui anno 1220. floruit, nihil de Agnis Dei dicit, sed de cereo tantum Paschali loquitur; vt ad quartam sententiam progrediar, quæ ad istam tertiam accedit, debet quidem esse perpetua recordatio Baptismi, eamquæ summi ad vitam sanctiùs exigendam fore momenti iure merito perpenderunt Patres Concilij Parisiësis sub Ludouico Augusto, vtque assētiar Guidoni Aretino, qui ad annum 1024. vixit, in Micrologo, tradenti apud Romanos annotinū Pascha celebrari quasi diem anniuersarium Baptismi abs his, qui tincti fuerant in priori Paschate, anno redeunte, quique consequebatur; conueniebant enim isti simili die, offerebantque solemniter, sicut Episcopi Natalem Cathedræ, seu Pontificij sui diem, quo nempe fuerant electi, vel consecrati, consueuerant celebrare (vt inquit Raynaudus) sed Episcopis id erat facillimum, qui habebant eo die sermones ad populum, cuiusmodi exstant SS. Gregorij Nazianzeni, Eucherij, Augustini, atque Leonis, dicebantur ad ipsos Episcopos Panegyrici, vt Aurelio Episcopo Carthaginensi, Pe-

H B.

tro

tro Rauennati, & Laurentio Mediolanensi, cogebant etiam Episcopi Synodos. ita S. Xystus, seu Sixtus Episcopus Romanus, S. Damasus, S. Hilarius, & Anastasius eius successores. Ferrar. lib. 21. c. 35. de rit. sacr. Concion. Cardinalis Baronius in Martyrol. die 18. Ianuarij, Rosvveyd. in epist. S. Paulini, Morin. lib. 2. Eccles. Liber. la Cerda c. 167. n. 18. Aduers. sacr. Sirmond. in Nott. ad Ennod. At singulis Christianis, qui huc illuc proficiscebantur, laboriosum, & dies ille, qui addictus fuisse dicitur Baptismo ab Ecclesia vniuersim quoad omnes in memoriam reuocando, si fuit Octaua Paschæ quotannis recurrens, seu Dominica in Albis, quæ vocatur ab Alcuino in epist. ad Carolum M. Pascha clausum, ita vt Pascha primarium, seu exemplar omnium Dominicarum situm esset inter Pascha Floridum à Richardo Victorino dictum, & Petitum ab Albino propter competentes; seu Ramalia, vel in Ramis Palmarum, ac inter Annotinum illud Pascha, quod anniuersarium Honorio superscripto, & Νέα Κυριακή SS. Gregorio Nazianzeno Orat. 43. & Ioannis Chrysof. Orat. de nou. Domin. ac Syris e Schultingio, Testam. Syriac. ad c. 1. epist. S. Petri, & Vicecomit. l. 5. c. 53. de Antiq. Rit. Bapt. quasquæ medium interponeretur. Latinis profectò nuncupatur
Do-

Dominica in Albis, seu post Albas, vt loquitur in Sacramētario S. Gregorius M. vel Quasi modo, ab initiali Introitus Missæ; Albæ nimirum vestes deponebantur Sabbato anteriori à Neophytis, atque à ministris seruabantur e Victore Vticense lib. 3. de persecut. Vandalica. Etenim si dies aliquis propriè respondens annuæ celebritati Baptismi publici præstituendus erat, debuit is esse Sabbatum ipsum in Albis, aut Sabbatum antè Pascha, quo Baptismus publicus celebrabatur; sed & si fuit Octaua Paschæ, seu Dominica in Albis ad recolendam memoriam eius delecta, quod auctorum superscriptorum testimonio, Honorij nempe Augustodunensis, & Guidonis Aretini asseritur, nō tamen inde cōsequitur ea de causa distributos fuisse illa Dñica olim ab Archidiacono Agnos Dei, distinguenda nāque sunt tempora, vt infra demonstrabimus. Hanc tamen sententiam amplexus est Raynaudus, voluitquē ista Dominica in Albis, ob solemnem, & annuam recordationem Baptismi publici distribui Agnos cereos, vt his quasi aptissimis symbolis Christus designaretur, siue incarnatum, passumquē Verbum, ipsiusque regnantis gloria connotaretur, cui nomen dederant initiati, & ipsum met pridem professi, atque in Baptismo e Christo, & Ecclesia nati, vnde perele-

H

gan.

ganter, ac eruditè differit de Christi conu-
 bio cum Ecclesia, de natorum Horoscopo,
 ac nobilitate, deque officijs erga patrem, ma-
 trem, fratres, atque seipſos opus quasi tesella-
 tum e varijs Sanctorum Patrum sententijs ad-
 mirabili arte contexit. Ego ipsi Raynaudo
 amicitia coniunctissimus, eiusque doctrinæ ad-
 mirator, & cultor confido mihi facilè ab eo
 condonatum iri, si hanc eius sententiam haud
 sequar, quippe quæ nec Agnorum originem
 detegit, antiquior quippe, Apostolicisque tem-
 poribus coæua, & suppar fuit, neque declarat
 perspicuè, ac dilucidè, verùm symbolicè, mysti-
 cèque potissimùm Agnorum significationes
 explicat; neque probationem vllam affert, e
 qua liqueat ob illam festiuitatem anniuersa-
 riam Baptismi, Dominica post Albas, Agnos
 Dei fuisse datos à Pontifice illis, qui antè an-
 num fuerant Baptizati, neque verò afferre po-
 test, cum festiuitas hæc recentior sit Agnorum
 largitione; quæ illam decem ferè sæculis præ-
 cessit. Est & amica contentio, ἀγάθη δ' ἐπίς ἢ δὲ
 βρότοις. pangit Hesiodus quin etiam opinionū
 dissimilitudo tantum abest à similitate, vt sæ-
 pissimè non modò qui sententia discrepant in
 amore consentiant, sed etiam, qui exercent
 ipsi similitates iudicio congruant, imò quod
 Card. Baronius in Martyrolog. Rom. die 28.

April.

April. de se, deque Hieron. Rubeo Rauennatis Historiæ scriptore disertissimo perscripsit. si suboriatur inter nos aliqua contentio, non inde (vt assolet) liuor, vel æmulatio intercedet; quin veluti tenacioribus quibusdam amoris vinculis mutua inter nos beneuolentia stringetur. Doleo tamen non parum quod toties, tamquæ acerbè carpat, amariusquæ traducat Panuinium, præsertim quod existimari Agnorum immersionem successisse Cathecumenorum Baptismo publico, cum tamen non valdè distet Raynaudi opinio, dum sentit ad memoriam annuam Baptismi publici dispersitos Agnos fidelibus, huius enim memoriæ celebritas fuit instituta serius, diuquæ post desuetudinē Baptismi publici, qui sub Carolo M. & Ludouico Pio non vsurpabatur, cū paruuli Baptizarentur ob pericula, nec differretur Baptismus, rariquæ adulti tingerentur: Quando autem Sabbato Paschali quotannis Baptismus publicus peragebatur, quod nemo inficiabit: Nonne superuacaneum erat illius suscepti diē anniuersarium indicere, quid enim erat necessum memoriam Baptismi publici renouare, cum Baptismus repeteretur, dumquæ sicut anno anteriori ministratus, impensuquæ fuerat, ita posteriori conferebatur alijs fidelibus, præsens præteriti memoriam satis

sufci-

fuscitabat, & refricabat. Certè sicubi hallucinatus est Panuinius, meretur tamen veniam, vt qui tot Scriptores, quorum opera post obitum eius emerferunt, perlegere non potuit, nec lucubrations suas retractare præ illarum multitudine, præque vitæ breuitate, cum præreptus sit immatura morte, annoque ætatis xxxix. vt in eius Epitaphio legitur Romæ in S. Augustini, absumptus, imò promeretur laudes, & præmia; quisquis autem Ecclesiasticâ callere cupit Historiam, eius monumenta peruoluat, plurimumquè se illi debere agnoscat, primus quidem glaciẽ (vt ita dicã) seruit, viasq. nullius pede tritas princeps ingressus de rebus hæctenùs intactis tersiùs, & politius orsus scribere cæteris, qui decurrerunt hoc in stadio deinceps, & cõmentati sunt, quasi facem prætulit, iterq. comiter visus commonstrare. Hoc quidem excerptum de Baptismate Paschali, & Agnis Dei Romæ anno 1560. editum, Fr. Iosephus Pamphilus Veronensis, & Onuphrij popularis Ordinis S. Augustini, & ita socius, vertit in Italicum, & publicauit itidem Romæ anno 1566. Episcopus Signinus, & Sacrista Pontificius fuit, atq. Chronicon Ord. sui concinnauit idem, in quo scriptos à se libros tres de sacris ritibus Baptismi, Chrismatis, & sanctæ Eucharistiæ ad annum 1579. gloriatur. Raynaudus,

du, vt est solers, non inscius quam parum firmis niteretur ipsius sententia fundamentis, opposuit sibi duo, in primis. quod non in Paschate solummodò, verùm & in Pentecoste Baptismus publicus, seu Generalis celebrabatur, ideoquè distribuendi erant iterum, Benedicti denudò in solemnitate Pentecostes, Agni, & anniuersaria festiuitas Baptismi publici alia instituenda, quod validè motum non resoluit, dum respondet dari etiam in Pentecoste solitos Agnos, nam id nullo modo probat, & fortè tunc Baptizatis, qui Chrismate delibuti, & Corpore Christi saginati fuerant, datos intelligit: At & Benedici debebant illi rursus, & annotina Pentecoste indici ad memoriam Baptismi. quoties verò Baptizabatur aliquis siue publico, siue priuato Baptismo, & confirmabatur vnctus Chrismate in fronte ab Episcopo, manibus super caput impositis, & Eucharistiam percipiebat, Agnus illi cereus adsignabatur, vt mox dicam, sed Agni non Benedicebantur, nisi in Paschate, consequentequè Hebdomade. Obijcit sibi secundò fragmenta, & particulas Agnorū gestari, nec esse integra, perfectaquè Christi symbola, quando Christi figuram imperfectam exhibent; satisfacit autem huic argumento asserens moraliter sufficere ad Christum referendam Agni frustum quodlibet, vel tantillum.

lum, vti fatis est aquæ consecratæ, seu Benedi-
 ctæ gutta pro expiatione; prudenterquè cauet
 abstinendum à comparatione Corporis Chri-
 sti in sacrosancta Eucharistia. Quia in Con-
 firmatione Spiritus sancti fortitudo in animos
 fidelium illabatur, & illi corroborantur ad per-
 ferendos quoslibet cruciatus, indelebiliquè
 caractere imprimitur virtus ad coronam per-
 seuerantiæ, cur non illius anniuersarius agitur
 dies? cur non Agnus cereus quoque ipsis, qui
 cõfirmantur diuiditur vti symbolicum Diuini
 Agni monumentum? sententia hæc Raynaudi
 locum habere potuit, postquã recessit ab aula,
 desijtq. celebrari publicus Baptismus, quo sin-
 guli quãuis seorsim, priuatimq. Baptizati, vni-
 uersim admonerëtur quasi præstiti sua in tin-
 ctione sigillatim Sacramenti, & pollicitationũ
 editarum, collatæquè gratiæ. Sicque cum Pan-
 uinio videtur conspirare Raynaudus, qui ta-
 men ab eo tam vasto dissidere se iactat inter-
 uallo, & tot quasi Parasangis, dum illum Di-
 uinationibus indulgere voluntarijs, & perpe-
 ram opinatum Agnos cereos, cum immerge-
 rentur, substitutos Baptismo publico queritur,
 datos tamen fatetur antea vice Bullæ profanæ
 Onuphrius. Ipse verò Raynaudus dũ Annotino
 in Paschate censet Agnos Benedictos, & im-
 merfos aquis, ac impensos Christianis Neo-
 phy-

phytis ad memoriam Baptismi cōmunis Christi-
 ftum designasse, consentit eorum Benedictio-
 nem, & immersionem Baptismo publico sub-
 rogatas, ritumque Agnorum tum inclaruisse.
 Depromenda tandem aliquando mea est sen-
 tentia, quæ manifestè colligitur ex allatis.

CAPVT DVODECIMVM.

CVm Baptizati vestes albas exuerent, quas
 induerant in Baptismo candoris indices
 interni, vt Vicecomes narrat c.6. lib.5. de Cō-
 firmat. sese offerebant Pontifici, qui Chrisma-
 te in Cœna Domini iuxtà institutum Fabiani
 Papæ recens sacrato illos liniens in fronte Cō-
 firmabat, adiungebatur enim Chrisma, seu Cō-
 firmatio Baptismo tamquam complementum
 e Melchiade, seu Miltiade Papa c. 3. epist. ad
 Episc. Hispan. S. Paciano lib. de Baptism. &
 S. Dionysio c.4. Eccles. Hierarch. qui *τελειωσις*,
 siue sacrosanctam perfectionem Diuinæ Gene-
 rationis vocat, quia consummat, & firmat fi-
 deles, inde huic Sacramento fuit inditum no-
 men *Confirmationis*, à S. Ambrosio c.8. lib. de
 Initiand. vsurpatum in primis, S. Cyprianus lib.
 de operib. Cardinal. appellauerat *Signaculum*
Domini, & epist. 80. 72. 73. *sigillum* Cornelius
 Papa penes Eusebium lib.6. Hist. Eccles. c.35.

Perse-